



HRVATSKA NARODNA BANKA

---

# **Bankovna unija iz perspektive države članice izvan europodručja**

Konferencija  
Bankovna unija: ostvarenja i izazovi  
Zagreb, 18. svibnja 2016.

Vedran Šošić, viceguverner

---

# Pregled

---

- Potencijalni učinci bankovne unije (BU): općenito i za države članice izvan europodručja
- Izazovi sudjelovanja u mehanizmu bliske suradnje
- Dosadašnja iskustva i stavovi HNB-a prema BU-u

# Potencijalne koristi BU-a...

---

- Usklađena bankovna regulativa i konvergencija supervizorske prakse
- Poboľjšani regulatorni okvir
- Zajednički fiskalni zaštitni mehanizam
- Otklanjanje potrebe za koordinacijom *home* i *host* supervizora
- Niži troškovi usklađivanja s regulativom za banke
- Koristi i troškovi makroprudencijalne politike internalizirani na razini BU
  - Ukidanje barijera bankama za prekogranične aktivnosti
  - Veća uključenost Europske središnje banke (ESB) – aktivno praćenje i mogućnost intervencija u slučaju da kretanja u jednim generiraju neravnoteže u drugim članicama
- Potencijalno niži troškovi financiranja za banke unutar BU-a<sub>3</sub>

## ... doći će do izražaja tek izgradnjom svih elemenata BU-a

---

- Jačanje financijske stabilnosti, pod pretpostavkom:
  - jedinstvene i u nekim slučajevima strože supervizije
  - konzistentne prevencije/sanacije
  - solidarnog dijeljenja rizika – potpuno uspostavljanje mehanizma za sanaciju i zajednički sustav osiguranja depozita
  - otklanjanja negativne povratne veze između banaka i države

# Potencijalne koristi ranog ulaska u BU ovisne o više čimbenika

---

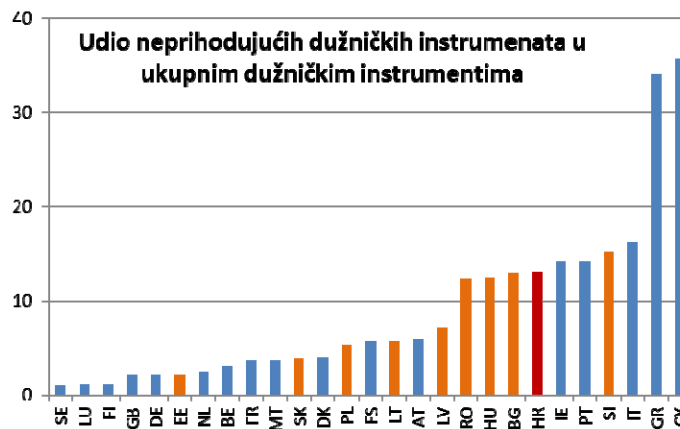
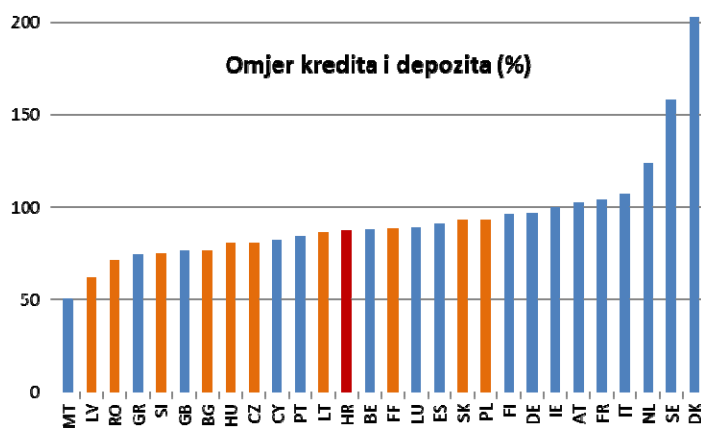
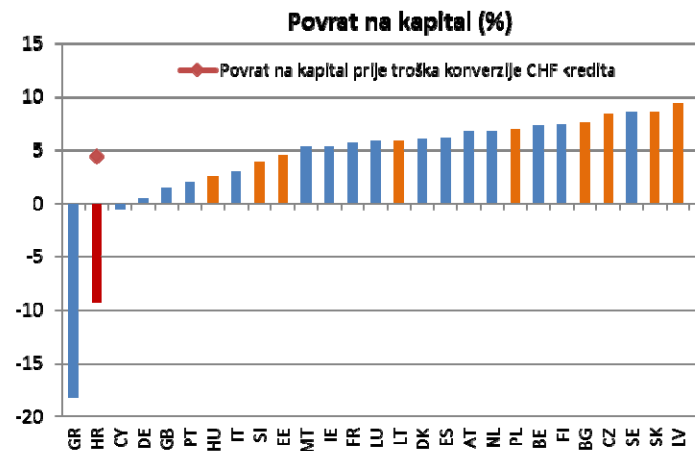
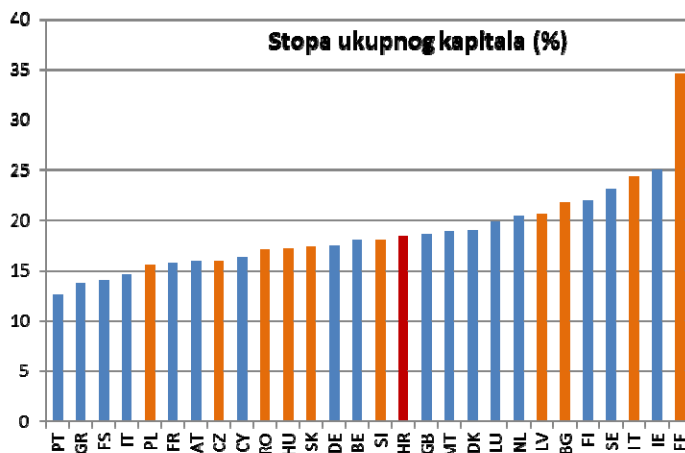
- Koristi ranog ulaska u BU ovisne o:
  - Karakteristikama zemlje
    - npr. u slučaju višeg stupnja integracije i banaka u stranom vlasništvu (iz BU-a) veća je korist od usklađene regulative i supervizorske prakse, kao i od internaliziranja koristi i troškova makroprudencijalne politike
  - Karakteristikama nacionalne supervizije
    - Jedinstveni nadzorni mehanizam (SSM) može doprinijeti kvaliteti i vjerodostojnosti u slučaju slabe domaće supervizije
    - SSM doprinosi boljoj konzistentnosti supervizorske prakse između država članica
  - Uključenosti ESB-a u makroprudencijalnu politiku
    - aktivno praćenje i mogućnost intervencija u slučaju da su neravnoteže generirane kretanjima u drugim članicama

## Stupanj integracije država Srednje i istočne Europe (SIE) i europodručja utječe na stavove o ranijem uključenju u BU-u

---

- Visok stupanj integracije SIE-a i europodručja – argument u prilog bliske suradnje
  - banke majke iz BU-a: domaće banke uglavnom su u vlasništvu banaka iz europodručja – od oko 40% u Mađarskoj do 90% u Hrvatskoj
- Međutim, financijski sustavi i sada solidno funkcioniraju
  - dobro kapitalizirane i razmjerno profitabilne banke
  - uglavnom subsidijari koji su postupno postali financijski samodostatni – omjer kredita i depozita spustio se ispod 100%
  - nije bilo potresa tijekom krize
  - povišena razina loših kredita je najslabija točka – no, ulazak u BU ne pomaže rješavanju tog problema

# Bankovni sustavi u državama SIE-a stabilni i dobro kapitalizirani



Izvor: ECB - Consolidated Banking Data, HNB

Napomena: Prikazani su pokazatelji na dan 30.9.2015. Kod pokazatelja povrata na kapital prikazan je efekt konverzije na zarade na kraju godine odnosno na 31.12.2015.

## Izazovi sudjelovanja u mehanizmu bliske suradnje uglavnom proistječu iz manjka iskustva i nepotpunosti BU-a

---

- ❑ BU je nedovršen i uz dosta nepoznanica
  - na papiru 2 od 3 stupa, u praksi 1½ od 3!
- ❑ Sudjelovanje u postupku odlučivanja – SSM i Jedinствeni sanacijski mehanizam (SRM)
- ❑ Bez pristupa zajedničkom fiskalnom zaštitnom mehanizmu / koji bi mehanizam mogao igrati tu ulogu?
- ❑ Bez pristupa instrumentu za likvidnost ESB-a (ELA\*)
- ❑ Ovlasti i potencijalni troškovi kao glavni problem
  - Odluke se donose na razini SSM-a/SRM-a, ali troškovi se snose na nacionalnoj razini
- ❑ Potencijalni troškovi povezani s prijelaznim financiranjem Jedinствenog sanacijskog fonda (SRF)
  - kreditne linije država članica BU-a

\* ELA – Emergency Liquidity Assistance



## Izazovi sudjelovanja u mehanizmu bliske suradnje uglavnom proistječu iz manjka iskustva i nepotpunosti BU-a

---

- ❑ Rizik za funkcioniranje nacionalnih makroprudencijalnih politika
  - ❑ Institucionalni kapaciteti ESB-a kao supervizora i Jedinstvenog sanacijskog odbora (SRB)
  - ❑ Subsidijari u malim državama članicama mogu “proći ispod radara”
  - ❑ Potencijalno nedovoljan kapacitet nacionalnih zaštitnih mehanizama za institucije koje nisu obuhvaćene SSM-om i SRM-om
- ✓ Koristi mogu doći i od same činjenice da je banka majka u BU-u

# Hrvatski bankovni sustav i BU

---

- Pozitivno iskustvo sa SSM-om
  - kratko iskustvo rada s ESB-om kao supervizorom
  - suradnja u okviru kolegija, priprema zajedničkih odluka
  - trilateralna suradnja u okviru *on-site* inspekcija
  
- Gotovo nepostojeće iskustvo sa SRM-om
  - BRRD\* transponiran i u primjeni, no brojni RTS-ovi\*\* i smjernice još se izrađuju
  - pitanja oko izrade sanacijskih planova
  - sanacijski kolegiji za banke iz europodručja još *de facto* nisu započeli s radom
  
- DGS\*\*\*/budući Europski sustav za osiguranje depozita (EDIS)
  - nacionalni sustav za osiguranje depozita dobro kapitaliziran, *ex-ante* uplate banaka
  - definiranje EDIS-a u tijeku

\*BRRD- Direktiva o oporavku i sanaciji kreditnih institucija; \*\* RTS – regulatorni tehnički standardi; \*\*\*DGS – shema osiguranja depozita

# Hrvatska i BU

---

- HNB podržava stvaranje BU-a
  - no njezin trenutni dizajn povećava opcijsku vrijednost čekanja za države članice izvan europodručja – odgađanje odluke o ranijem ulasku nema visoke troškove, ali donošenje odluke danas može imati
  - poticaji poput pristupa zajedničkom zaštitnom mehanizmu ili instrumentu za likvidnost su dobrodošli
  
- Uvođenje eura je strateški cilj, što onda implicira i članstvo u BU-u
  - ali do tada “*wait-and-see*” pristup